

MELDURIN

– Tað sum ræður um, er at breiðka skattagrundarlagið, so vit ikki leggja omaná lønarskattin. Hann er høgur nokk, sum hann er., sigur Kristina Háfoss, landsstýriskvinna við figgjarmálum

Myndir: Álvur Haraldsen



Uppgerð um hvat landið skal eiga

Arbeiða við at greina, hvat landið skal eiga av fyrirkum og stovnum, heldur fram

Árni Gregersen

Undan valinum var eitt greiningararbeiði sett í gongd, sum hevur til endamáls at finna fram til, hvat landið skal eiga av fyrirkum – ella vera partur av.

Í løtuni eiga landið millum annað partabrøv í Bank Nordik – eiga Føroya Tele, part í Smyril Line, Atlantsflog og í fleiri øðrum fyrirkum.

Í tíðargrein fyri góðari viku síðani her í blaðnum, mælti Eyðfinn Reyðberg, búskaparfrøðingur, til, at landið selur partabrøvini í Bank Nordik og letur Føroya Tele einskilja.

– Eitt arbeiði var sett í gongd undan valinum fyri at greina, hvar landið eiga at eiga part í vinnulívinum. Hetta arbeiðið heldur fram nú, sigur landsstýriskvinna við figgjarmálum, Kristina Háfoss, Tjóðveldi.

Tað verður ofta víst á, at tað almenna eiga so stóran part av vinnulívinum, at tað næstan ger tað ómøguligt hjá privat-um fyrirkum at fóta sær.

– Vit eru eitt lítið samfelag, har vit ofta enda úti í, at ávísar fyrirkur ella stovnar hava monopol ella duopol. Hetta mugu vit sjálvandi ansa væl eftir – og er talan um monopol ella duopol, so skulu tey vera undir

strongum eftirliti, sigur landsstýriskvinna.

Hon vísir á, at tað einasta sum er verri enn almenn monopol, er privat monopol.

Í føroyskum vinnulívi hava vit eisini fleiri dømir um duopol – altso um tvær sterkar fyrirkur, sum hava ráðandi marknaðarstöðu. Tað er eisini nakað, sum strangt eftirlit eiga at verða hildið við.

Hendan samgongan er tilvitað um, at stórir partur av føroyska vinnulívinum og serliga lønarskattinum koma frá tí almenna ella frá almennum ella partvís almennum partafeløgum.

– At vit eru eitt so lítið samfelag ger, at vit ikki hava somu kapping á marknaðinum sum í størri londum. Tí siggja vit eisini heilt fáar stórar fyrirkur innan fleiri vinnugreinir. Neyðugt er tí at hava eitt sterkt Kappingareftirlit. Í einum lítlum samfelag er tað eisini rættiliga náttúrligt, at tað almenna átekur sær lutfalsliga fleiri uppgávur, enn í einum stórum samfelag, sigur landsstýriskvinna.

Nú verður so biðað eftir greiningin, sum skal meta um, hvat er skilagott at tað almenna eiga partvís ella fult og heilt.

arnig@sosialurin.fo

vit, tí vit halda, at virðini í samfelagnum skulu bítast javnari og tí, at vit halda, at skatturin á vanligari inntøku skal bera lutfalsliga minni part av landsins inntøkum, meðan vit hinvegin vilja breiðka skattagrundarlagið. Tað er avgerandi neyðugt at øll átøk vit fremja, eru fult figgjað, tí landið skal byggja á búskaparliga tryggja grund, sigur hon.

Áðrar inntøkur

Lønarskattur er ein stórir partur av inntøkum landskassan, men kortini ikki meira enn ein triðingur av tí, sum landskassin fær inn.

Umleið 4,5 milljardir eru samlaðu inntøkurnar hjá landskassanum og av teimum er bert umleið 1,4 milljard lønarskattur.

– Tað sum ræður um, er at breiðka skattagrundarlagið, so vit ikki leggja omaná lønarskattin. Hann er høgur nokk, sum hann er.

Landsstýrið arbeiðir við at fáa samanhag í figgjarmálum. Nývaldu landsstýrisfólkini hava brúkt nakað av tíð at seta seg inn í viðurskiftini í teimum ymsu aðalráðnum. Landsstýrisfólkini vita øll, at nógv skal gerast áðrenn eitt uppskot um figgjarmálum kann leggjast fram.

Tí tey skulu bæði arbeiða við rakstraetanini, men eisini við iløgnum.

– Sum skal flytast fram og sum tekur longur tíð enn væntað, so tað er nóg mikið at arbeiða við. Tí er tað gott, at vit hava fingið eitt sindur av arbeiðsfriði nú hesar dagar, sigur Kristina Háfoss.

Landsstýriskvinna meinar við, at Løgtingið ikki hevur verið saman alla seinastu viku meðan heystfríðin var og longu aftur í næstu viku hevur Norðurlanda Ráðið fund í Reykjavík og tá er heldur ongin lögtingsfundur.

Tað gevur landsstýrinum

arbeiðsfrið, men tíðin at koma við uppskotinum til eina veruliga figgjarmálum í staðin fyri tí framskrivaðu, gongur eisini skjótt.

Undir 1. viðgerð segði framsøgukvinnan fyri Javnaðarflokkinn, Helena Dam á Neystabø, at samgongan hevur ætlan um at koma við nýggja uppskotinum longu um hálvan novembur, so andstöðan og figgjarmálurin fáa stundir at arbeiða við uppskotinum og viðgera tað á ein ábyrgdarfullan hátt.

Les meir á næstu síðu